

Sikap Guru Bahasa Melayu terhadap Penggunaan Teknologi Maklumat dan Komunikasi (ICT) dalam Pengajaran di Sekolah-sekolah Rendah di Bintulu, Sarawak (The Attitudes of Malay Language Teachers Towards the Usage of Information Technology and Communication (ICT) in Teaching Primary School in Bintulu, Sarawak)

MELVINA CHUNG HUI CHING & JAMALUDIN BADUSAH

ABSTRAK

Kajian ini merupakan kajian tinjauan tentang sikap guru-guru Bahasa Melayu yang mengajar di sekolah rendah di bahagian Bintulu terhadap penggunaan teknologi maklumat dan komunikasi (ICT) dalam pengajaran. Kajian ini juga melihat hubungan sikap dengan pengetahuan dan kemahiran guru-guru Bahasa Melayu terhadap penggunaan ICT dalam pengajaran. Di samping itu, kajian ini juga meninjau sikap terhadap penggunaan ICT berdasarkan jenis aliran sekolah dan kursus ICT yang pernah dihadiri oleh guru-guru. Seramai 105 orang guru Bahasa Melayu yang mengajar di 12 buah sekolah rendah di Bintulu, iaitu tujuh buah sekolah rendah kebangsaan (SK) dan lima buah sekolah rendah jenis kebangsaan (SRJK) telah dijadikan sampel kajian. Kajian ini dijalankan dengan menggunakan set soal selidik yang telah diubah suai daripada kajian Fairose (2006). Data yang diperolehi dianalisis dengan menggunakan program SPSS versi 12.0. Dapatan kajian menunjukkan sikap guru-guru Bahasa Melayu terhadap penggunaan ICT dalam pengajaran adalah positif. Namun begitu, pengetahuan dan kemahiran guru-guru Bahasa Melayu masih berada pada tahap yang sederhana. Hasil kajian ini juga menunjukkan tidak terdapat perbezaan yang signifikan sikap guru terhadap penggunaan ICT dalam pengajaran berdasarkan jenis aliran sekolah. Walau bagaimanapun, terdapat perbezaan yang signifikan antara sikap guru-guru Bahasa Melayu yang pernah menghadiri kursus ICT dengan guru-guru Bahasa Melayu yang tidak pernah menghadiri kursus ICT.

Kata kunci: Sikap, guru, penggunaan teknologi maklumat dan komunikasi (ICT), pengajaran, sekolah rendah

ABSTRACT

This is an exploratory study to identify the attitudes of Malay Language teachers' who teach in primary school in Bintulu area towards the usage of Information Technology and Communication (ICT) in teaching process. This research also studies the connection between attitude and knowledge and Malay Language teachers' skill toward the usage of ICT in teaching process. Besides, this research also looks at the attitude towards the use of ICT according to types of school and ICT course that has been attended by the teachers. There are 105 Malay Language teachers who teach at 12 primary schools in Bintulu, 7 are Sekolah Kebangsaan (SK) and 5 are Sekolah Jenis Kebangsaan (SJK) who will be the research sample. This research is conducted by using a set of questionnaire which has been edited by Fairose (2006). The data collected analysed using SPSS programme version 12.0. The result of the research showed that Malay Language teachers' attitudes towards the usage of ICT in teaching are positive. However, Malay Language teachers' knowledge and skill are still at average level. This result showed that there are no differences significant of teachers' attitude towards the use of ICT in teaching process according to types of school. However, there are different significant between teachers' attitude who have attended ICT course and teachers who never attend ICT course.

Keywords: Attitudes, teacher, usage information technology and communication (ICT) teaching, primary school

PENGENALAN

Globalisasi ialah satu ideologi perubahan budaya, sosial, dan politik yang dicetuskan oleh kemajuan pesat teknologi maklumat dan komunikasi (ICT). Dalam konteks ini, globalisasi telah menyebabkan wujudnya konsep dunia tanpa sempadan, konsep liberalisasi maklumat, konsep pembelajaran global dan konsep perubahan tingkah laku (Nesbit & Adesope 2006). Justeru, ICT telah memberi kesan

yang besar ke atas anjakan perubahan sistem dan pengurusan pendidikan di negara-negara yang sedang membangun seperti Malaysia. Dengan penubuhan Koridor Raya Multimedia (MSC), wawasan ICT sudah pastinya akan memacu Malaysia menjadi negara yang berdaya maju dan kompetitif sesuai dengan cabaran globalisasi dan era teknologi maklumat. Revolusi maklumat yang berlaku disebabkan oleh kemajuan ICT yang memberi cabaran baharu kepada profesion keguruan, di samping

kemajuan yang berlaku ini perlu dimanfaatkan untuk mempertingkatkan martabat profesion keguruan yang sedang mengharungi perubahan abad ke-21 (Padraig & Lawler 2007). Perkembangan dalam penyelidikan yang berhubung dengan ICT memerlukan anjakan peranan pendidik dan profesion keguruan. Oleh yang demikian, negara yang sedang membangun memerlukan lebih ramai guru yang mempunyai pengkhususan dalam bidang teknologi maklumat dan komunikasi (ICT). Latihan pendidikan guru juga memerlukan perubahan paradigma bagi melahirkan guru-guru yang berkeelayakan dan berkebolehan untuk mendidik dan membangunkan masyarakat dan negara. Justeru, proses pengajaran dan pembelajaran dapat dipertingkatkan mutunya dan dipelbagaikan penyampaian dan penerimaannya melalui beberapa teknik seperti berbantuan komputer dan perisian, melalui sistem rangkaian (networking), perisian dan pangkalan data atau melalui sistem internet. Penggunaan alat bantu mengajar ini dikatakan dapat meningkatkan minat serta merangsangkan minda pelajar pada zaman siber ini dan telah dianggap serta diakui sebagai pemangkin dalam proses pengajaran dan pembelajaran (Norizan et al. 2004).

Dalam zaman ledakan “Dunia Bermaklumat” (Information Age) ini, kerajaan Malaysia telah memperkenalkan komputer di sekolah-sekolah seluruh negara. Dijangkakan pada tahun 2010, semua sekolah di negara ini akan menerapkan pembelajaran berkonsepkan “Sekolah Bestari”, iaitu pengajaran dan pembelajaran berteraskan ICT. Cabaran baharu dunia pendidikan dalam era teknologi maklumat (ICT) memerlukan penglibatan guru-guru yang aktif menggunakan teknologi dalam pengajaran dan pembelajaran. Oleh sebab itu, perkembangan teknologi telah mengubah corak pengajaran dan pembelajaran daripada tradisi kepada kaedah yang lebih canggih dan moden. Esah (2003), menyatakan bahawa dengan perkembangan teknologi terkini dan aplikasi teknologi komunikasi maklumat (ICT) dalam pengajaran, golongan guru dikehendaki menguasai kemahiran ICT dalam pengajaran. Pengajaran dan pembelajaran Bahasa Melayu pada peringkat prasekolah, sekolah rendah dan menengah menuntut pelbagai pembaharuan dan cabaran secara komprehensif. Guru-guru Bahasa Melayu yang sentiasa prihatin dengan arus pendidikan semasa negara sewajarnya meneladani hal tersebut agar tidak terus-terusan mengajar para pelajarnya subjek Bahasa Melayu secara konvensional atau dengan kata lain ketinggalan zaman (Samuel & Zaitun 2007).

Sikap terhadap komputer ialah satu daripada tiga faktor yang menyumbang kepada penerimaan guru-guru terhadap penggunaan komputer. Zulkifli dan Raja Maznah (1994) mendapati bahawa sikap guru yang positif adalah penting untuk mendorong seseorang pelajar bagi mempelajari sesuatu subjek. Oleh itu, sikap dan kesedaran merupakan cara yang terbaik untuk menjangka dan meramal komitmen terhadap penggunaan komputer. Sikap dan keyakinan serta efikasi yang tinggi dapat membantu

memudahkan proses peningkatan kemahiran dalam pelaksanaan ICT ketika proses pengajaran dan pembelajaran dalam bilik darjah.

TUJUAN KAJIAN

Kajian ini bertujuan untuk mengenal pasti sikap guru Bahasa Melayu terhadap penggunaan ICT dalam pengajaran di sekolah-sekolah rendah Bintulu, Sarawak. Sikap guru terhadap komputer atau ICT merupakan satu daripada tiga faktor yang menyumbang kepada penerimaan guru-guru terhadap penggunaan komputer, selain ciri-ciri komputer dan dasar kritikal yang penting untuk penerimaan penggunaan komputer.

OBJEKTIF KAJIAN

Objektif kajian ini adalah untuk:

1. Mengetahui sikap guru-guru Bahasa Melayu terhadap penggunaan ICT dalam pengajaran
2. Mengetahui perbezaan sikap guru-guru Bahasa Melayu yang pernah menghadiri kursus ICT dengan guru-guru Bahasa Melayu yang tidak pernah menghadiri kursus ICT terhadap penggunaan ICT dalam pengajaran.

METODOLOGI

Kajian ini menggunakan kaedah tinjauan melalui soal selidik. Kaedah tinjauan ini dijalankan di sekolah-sekolah rendah di bahagian Bintulu, Sarawak bagi melihat sikap guru-guru Bahasa Melayu terhadap penggunaan ICT dalam pengajaran. Kajian tinjauan bermatlamat untuk mengumpulkan maklumat mengenai pemboleh-pemboleh ubah. Sebanyak 45 soalan yang dibahagikan kepada dua bahagian telah digunakan untuk tujuan penyelidikan ini. Data diproses menggunakan Program SPSS (Statistical Package for Social Science version 12.0).

INSTRUMEN KAJIAN

Kajian ini menggunakan soal selidik sebagai alat untuk mengumpulkan data. Terdapat beberapa kelebihan menggunakan soal selidik sebagai alat kajian. Antara kelebihan tersebut ialah arahan dan soalan-soalan yang dikemukakan dalam soal selidik adalah piawai dan seragam untuk semua sampel. Selain itu, jawapan yang diberikan oleh responden tidak dipengaruhi oleh pengkaji. Oleh sebab itu, penganalisan data mudah dilakukan apabila menggunakan soal selidik. Soal selidik dalam kajian ini telah diubahsuai daripada kajian terdahulu iaitu kajian Fairuse (2007). Instrumen kajian ini terdiri daripada dua bahagian iaitu Bahagian A: Maklumat Diri Responden; Bahagian B: Sikap Guru Bahasa Melayu Terhadap Penggunaan ICT.

SAMPEL KAJIAN

Sampel dalam kajian ini melibatkan 105 orang guru yang mengajar mata pelajaran Bahasa Melayu berdasarkan kaedah pensampelan bertujuan atau *purposive sampling*

bagi mendapatkan maklumat kajian yang dikehendaki. Oleh itu, pemilihan 58 orang guru dari sekolah kebangsaan (SK) dan 47 orang guru pula dari sekolah jenis kebangsaan (SJK) di Bintulu. Jadual 1 berikut menunjukkan senarai sekolah yang terlibat dalam kajian ini.

JADUAL 1. Senarai Sekolah Rendah Mengikut Jenis Aliran Sekolah

Bil.	Nama Sekolah / Jenis Aliran Sekolah	Jumlah
1.	Sekolah Kebangsaan Kampung Baru	11
2.	Sekolah Kebangsaan Orang Kaya Mohammed	10
3.	Sekolah Kebangsaan Bintulu	10
4.	Sekolah Kebangsaan St. Anthony	9
5.	Sekolah Kebangsaan Desa Lavang	3
6.	Sekolah Kebangsaan Kidurong 1	7
7.	Sekolah Kebangsaan Kidurong 2	8
8.	Sekolah Jenis Kebangsaan Chung Hua Bintulu	11
9.	Sekolah Jenis Kebangsaan Chung Hua (Cawangan)	10
10.	Sekolah Jenis Kebangsaan Sebieu Chinese	13
11.	Sekolah Jenis Kebangsaan Siong Boon	9
12.	Sekolah Jenis Kebangsaan Chung San, Sebauh	4
JUMLAH		105

ANALISIS DATA

Data kajian yang diperoleh dianalisis menggunakan Program SPSS (Statistical Package for Social Science version 12.0). Kegunaan kaedah statistik deskriptif dan inferensi pula bertujuan menganalisis data. Statistik deskriptif digunakan untuk menganalisis profil responden dan analisis soal selidik terhadap guru, pengetahuan, dan kemahiran guru-guru mata pelajaran Bahasa Melayu terhadap penggunaan ICT dalam pengajaran. Statistik deskriptif yang digunakan adalah kekerapan, peratusan, min dan sisihan piawai.

Nilai min yang digunakan adalah untuk merumuskan tindak balas responden terhadap kenyataan-kenyataan yang diberi di dalam borang soal selidik. Ukuran interpretasi tentang tahap sikap guru Bahasa Melayu yang menggunakan ICT dalam pengajaran dapat dikelaskan kepada positif jika skor min adalah antara 3.51 hingga 5.00, manakala sederhana jika skor min adalah antara 2.51 hingga 3.50 dan negatif jika skor min adalah antara 1.00 hingga 2.50. Petunjuk bagi tahap sikap dapat ditunjukkan dalam Jadual 2.

JADUAL 2. Interpretasi Skor Min bagi Tahap Sikap Guru

Skor Min	Interpretasi Tahap
1.00 hingga 2.50	Rendah
2.51 hingga 3.50	Sederhana
3.51 hingga 5.00	Tinggi

KAJIAN RINTIS

Kajian rintis ini telah dijalankan bagi mendapatkan kesahan dan kebolehpercayaan item-item dalam soal selidik. Bagi menentukan kebolehpercayaan instrumen, penyelidik menjalankan kajian rintis ke atas 30 orang guru Bahasa Melayu dari 2 buah sekolah rendah di Bintulu. Guru-guru yang menjadi responden dalam kajian rintis ini adalah tidak terlibat dalam kajian sebenar. Data ujian rintis itu kemudiannya dianalisis untuk mendapatkan *Pekali Alpha Cronbach*. Nilai alpha yang diperoleh ialah 0.8544. Dengan itu, nilai ini telah memenuhi piawai yang tinggi dan dapat digunakan untuk kajian yang sebenar bagi mengetahui

sikap guru-guru Bahasa Melayu terhadap penggunaan ICT dalam pengajaran mata pelajaran Bahasa Melayu.

DAPATAN KAJIAN

Dapatan kajian menunjukkan bahawa sikap guru-guru Bahasa Melayu terhadap penggunaan ICT dalam pengajaran adalah baik iaitu berada dalam tahap tinggi dan sederhana. Terdapat perbezaan sikap guru-guru Bahasa Melayu yang pernah menghadiri kursus ICT dengan guru-guru Bahasa Melayu yang tidak pernah menghadiri kursus ICT terhadap penggunaan ICT dalam pengajaran.

Pengalaman mengikuti kursus didapati mengubah sikap guru-guru terhadap penggunaan ICT dalam pengajaran dan pembelajaran mereka. Guru-guru mempunyai minat yang tinggi dalam penggunaan ICT dan ingin menggunakannya dalam pengajaran dan pembelajaran. Walau bagaimanapun peluang mengikuti kursus agak terbatas menyebabkan mereka merasakan tertinggal dari aspek pengaplikasian ICT. Guru-guru juga didapati bersikap kurang pasti terhadap penggunaan ICT untuk digunakan dalam pengajaran dan pembelajaran Bahasa Melayu.

SIKAP GURU BAHASA MELAYU TERHADAP
PENGGUNAAN ICT

Soal selidik dalam Bahagian B ini mengandungi 10 item yang berkaitan dengan sikap responden terhadap

penggunaan ICT dalam pengajaran Bahasa Melayu. Maklumat tentang sikap, terhadap penggunaan ICT dapat dijelaskan dalam Jadual 3. Berdasarkan Jadual 3, didapati sikap guru Bahasa Melayu terhadap penggunaan ICT dalam pengajaran mereka berada pada tahap yang tinggi, iaitu dengan skor min 3.74. Analisis ini menunjukkan bahawa responden bersikap positif terhadap penggunaan ICT dalam pengajaran di sekolah. Hasil analisis juga menunjukkan 8 daripada 10 item yang diuji kepada guru-guru Bahasa Melayu dalam kajian ini berada pada tahap tinggi. Namun, terdapat 2 item menunjukkan responden bersikap sederhana terhadap penggunaan ICT dalam pengajaran Bahasa Melayu.

Berdasarkan Jadual 3, didapati skor min yang tertinggi bagi aspek sikap ialah item yang merujuk kepada keperluan kursus ICT untuk meningkatkan kemahiran guru. Guru suka

JADUAL 3. Analisis Min Kekerapan dan Peratusan Sikap Guru Bahasa Melayu terhadap Penggunaan ICT

Pernyataan/Item Tahap	STS %	TS F %	TP F %	S F %	SS F %	F Min	Skor
Saya suka mengikuti kursus ICT untuk meningkatkan kemahiran berkomputer.	0 1.0	1 9.5	10 52.4	55 37.1	39	4.26	Tinggi
Saya menyokong penggunaan ICT dalam proses pengajaran dan pembelajaran.	1 1.0	3 2.9	15 14.3	55 52.4	31 29.5	4.07	Tinggi
Saya yakin penggunaan ICT dalam P&P dapat meningkatkan tahap pemahaman murid terhadap isi pelajaran.	1 1.0	5 4.8	26 24.8	56 53.3	17 16.2	3.79	Tinggi
Saya suka melayari internet untuk mendapatkan maklumat tambahan dan terkini sebagai bahan bantu mengajar.	1 1.0	9 8.6	23 21.9	55 52.4	17 16.2	3.74	Tinggi
Saya yakin penggunaan ICT dapat meningkatkan pencapaian akademik murid.	0	7	35 6.7	47 33.3	16 44.8	3.69 15.2	Tinggi
Saya berasa selesa mengaplikasikan ICT dalam pengajaran.	1 1.0	8 7.6	27 25.7	57 54.3	12 11.4	3.68	Tinggi
Saya menjadi lebih bermotivasi semasa mengajar dengan menggunakan ICT.	0	8	28 7.6	60 26.7	9 57.1	3.67 8.6	Tinggi
Saya rasa seronok mengajar mata pelajaran Bahasa Melayu dengan penggunaan ICT.	3 2.9	5 4.8	30 28.6	55 52.4	12 11.4	3.65	Tinggi
Saya berasa berkeyakinan mengajar dengan menggunakan ICT.	2 1.9	12 11.4	30 28.6	54 51.4	7 6.7	3.50	Sederhana
Saya suka menggunakan ICT berbanding dengan bahan bantu mengajar lain dalam pengajaran.	2 1.9	20 19.0	31 29.5	42 40.0	10 9.5	3.36	Sederhana
Jumlah Skor Min						3.74	Tinggi

STS: Sangat Tidak Setuju, TS: Tidak Setuju, TP: Tidak Pasti, S: Setuju, SS: Sangat Setuju

mengikuti kursus ICT untuk meningkatkan kemahiran berkomputer, didapati seramai 94 orang guru (89.5%) bersetuju dan suka mengikuti kursus ICT untuk memantapkan kemahiran penggunaan komputer. Namun, terdapat 10 orang guru (9.5%) tidak pasti dengan pernyataan tersebut dan hanya seorang guru (1.0%) yang tidak suka mengikuti kursus ICT. Bagi item yang merujuk kepada sokongan penggunaan ICT dalam proses pengajaran dan pembelajaran pula, terdapat 86 orang guru (81.9%) bersetuju dan menyokong penggunaan ICT dalam pengajaran dan pembelajaran. Walau bagaimanapun, masih terdapat seramai 15 orang guru (14.3%) yang tidak pasti dengan pernyataan tersebut manakala terdapat 4 orang guru (3.9%) yang bersikap negatif kerana tidak menyokong penggunaan ICT dalam pengajaran.

Keyakinan guru-guru terhadap penggunaan ICT masih sederhana dengan skor min 3.50. Hanya 7 orang (6.7%) yang sangat bersetuju iaitu berkeyakinan untuk menggunakan ICT dalam pengajaran dan pembelajaran mereka. Manakala seramai 30 orang (28.6%) masih tidak pasti dan seramai 14 orang (13.3%) tidak bersetuju. Sikap guru-guru juga

sederhana terhadap bahan bantu mengajar dari sumber ICT dengan skor min 3.36. Seramai 22 orang (20.9%) masih tidak bersetuju. Masih ramai yang tidak pasti (29.5%).

SIKAP GURU BAHASA MELAYU YANG PERNAH
MENGHADIRI KURSUS ICT DENGAN TIDAK PERNAH
MENGHADIRI KURSUS ICT TERHADAP PENGGUNAAN
ICT DALAM PENGAJARAN

Perbandingan dari aspek sikap guru Bahasa Melayu yang pernah menghadiri kursus ICT dengan guru Bahasa Melayu yang tidak pernah menghadiri kursus ICT terhadap penggunaan ICT terdapat dalam Jadual 4. Jadual 4 menunjukkan nilai $t = -0.163$ dan nilai $p = 0.046$ telah membuktikan nilai p adalah lebih kecil daripada nilai signifikan 0.05 ($p = 0.046 < 0.05$). Justeru, keputusan ini menunjukkan terdapat perbezaan yang signifikan min sikap guru-guru Bahasa Melayu yang pernah menghadiri kursus ICT berbanding dengan guru-guru Bahasa Melayu yang tidak pernah menghadiri kursus ICT terhadap penggunaan ICT dalam pengajaran.

JADUAL 4. Keputusan Ujian-T Sikap Guru Bahasa Melayu yang pernah Menghadiri Kursus ICT dengan Tidak Pernah Menghadiri Kursus ICT terhadap Penggunaan ICT dalam Pengajaran

Kursus ICT	N	Min	s.p	t	p
Pernah Menghadiri Kursus ICT	64	3.7313	0.54449	-0.163	0.046
Tidak Pernah Menghadiri kursus ICT	41 3.7512	0.70962			

Signifikan pada aras 0.05

PERBINCANGAN

SIKAP GURU BAHASA MELAYU TERHADAP
PENGGUNAAN ICT DALAM PENGAJARAN

Secara keseluruhannya, analisis dapatan kajian ini telah menunjukkan guru-guru Bahasa Melayu yang mengajar di sekolah-sekolah rendah di Bintulu, Sarawak bersikap positif terhadap penggunaan ICT dalam pengajaran dan pembelajaran dengan skor min 3.74. Dapatan kajian ini menyamai dan disokong oleh beberapa kajian terdahulu tentang sikap guru terhadap penggunaan ICT sama ada dalam pengajaran Bahasa Melayu ataupun mata pelajaran lain. Antara kajian penyelidikan yang telah dijalankan terhadap guru Bahasa Melayu adalah seperti kajian Hamzah (2003), Mohd. Khairuddin (2005), Suwarnee (2006), Nor'aini (2007) dan Fairose (2007). Hasil kajian ini turut mendapat sokongan daripada penyelidikan dalam mata pelajaran lain, termasuk kajian Abdul Malek (2002) yang meninjau terhadap penggunaan ICT dalam mata pelajaran aliran kemanusiaan dan aliran teknik dan vokasional, manakala kajian M. Nadarajah (2002) melihat kepada penggunaan ICT bagi mata pelajaran Ekonomi, sementara Mohd. Jasmy, Mohd. Arif dan Norsiaty (2003) telah melakukan kajian ke atas mata pelajaran Sains dan Matematik. Dalam pada itu, kajian-kajian juga pernah dilakukan ke atas oleh guru-guru

terhadap penggunaan ICT secara umum tanpa memfokuskan mata pelajaran yang tertentu seperti kajian Roslina (1999) dan Abdul Manan (2005). Hasil kajian tersebut juga mendapati guru-guru mempunyai sikap yang positif terhadap penggunaan ICT dalam pengajaran mereka. Suwarnee (2006) telah juga melihat kesediaan guru-guru terhadap penggunaan ICT. Hasil kajiannya mendapati sikap guru Bahasa Melayu terhadap penggunaan ICT dalam pengajaran dan pembelajaran berada pada tahap yang tinggi dengan skor min 3.94. Dapatan kajian ini telah menunjukkan bahawa guru Bahasa Melayu bersikap positif terhadap penggunaan ICT dalam pengajaran dan pembelajaran.

SIKAP GURU-GURU BAHASA MELAYU YANG PERNAH
MENGHADIRI KURSUS ICT DENGAN YANG TIDAK
PERNAH MENGHADIRI KURSUS ICT TERHADAP
PENGGUNAAN ICT DALAM PENGAJARAN

Hasil analisis ujian-t ke atas sikap guru Bahasa Melayu yang pernah menghadiri kursus ICT dengan guru Bahasa Melayu tidak pernah menghadiri kursus ICT telah menunjukkan bahawa terdapat perbezaan yang signifikan dari aspek sikap guru-guru Bahasa Melayu terhadap penggunaan ICT dalam pengajaran. Dapatan kajian ini menunjukkan bahawa guru-guru Bahasa Melayu yang pernah menghadiri kursus ICT lebih bersikap positif dan

bersedia menggunakan ICT dalam pengajaran mereka berbanding dengan guru-guru yang tidak pernah menghadiri kursus ICT kerana mereka tidak mempunyai pengetahuan serta kemahiran untuk mengendalikan komputer dan mengaplikasikan ICT dalam pengajaran.

Berdasarkan dapatan kajian ini dapat menjelaskan bahawa guru-guru Bahasa Melayu yang tidak pernah menghadiri kursus ICT mempunyai sikap negatif terhadap penggunaan ICT dalam pengajaran. Dapatan kajian ini disokong oleh hasil kajian Zulkifli dan Raja Maznah (1994), mendapati guru-guru yang tidak mempunyai pengalaman dengan komputer kebiasaannya mempunyai sikap yang negatif dan tahap kebimbangan yang tinggi terhadap komputer. Ini sejajar dengan pendapat Summer (1990) dalam Christensen (1997) bahawa satu daripada sebab utama guru bersikap negatif terhadap komputer disebabkan kurangnya pengetahuan dan pengalaman dalam bidang berkenaan. Begitu juga dengan dapatan kajian oleh Russel dan Bradley (1997) dalam Alexandra et al. (2006) melaporkan bahawa ramai guru yang tidak menggunakan komputer disebabkan mereka kekurangan keyakinan diri ataupun berasa takut akan komputer. Selain itu, kajian Becker dan Watt (1996) mendapati kewujudan sikap negatif guru disebabkan oleh guru telah sebat dengan kaedah tradisional dan sukar untuk membuat penyesuaian dengan teknologi instruksional. Kajian Becker dan Watt (1996) telah disokong oleh Norin (2004) yang menyatakan kebanyakan guru yang berpengalaman telah mempunyai *mind-set* tentang kaedah pengajaran yang disukai mereka. Kajian ini turut disokong oleh Pdraig & Mark (2007) yang mendapati bahawa terdapat 35% - 40% guru sekolah menengah mengakui mereka langsung tidak pernah menggunakan komputer sama ada di sekolah mahupun di luar sekolah.

Justeru, guru-guru Bahasa Melayu yang tidak pernah menghadiri sebarang kursus ICT harus didedahkan dengan pengetahuan dan kemahiran penggunaan ICT melalui kursus-kursus ICT yang ditawarkan. Ini sejajar dengan pendapat Ahmad Fuad (2003) bahawa hasrat untuk mencapai penggunaan ICT secara menyeluruh dalam proses P&P memerlukan dua jenis perubahan dalam kalangan guru. Pertama, guru harus diyakinkan bahawa terdapat banyak kebaikan dan kepentingan penggunaan ICT dalam P&P. Kedua, guru perlu diberikan kemahiran yang mencukupi untuk menggunakan peralatan ICT secara cekap dan efektif. Dalam pada itu, Albion (1999) menyarankan bahawa satu cara yang ideal untuk meningkatkan efikasi guru terhadap penggunaan ICT adalah dengan menyediakan latihan kemahiran ICT kerana latihan ini berupaya meningkatkan efikasi guru.

KESIMPULAN

Secara keseluruhan, hasil kajian mendapati guru-guru yang mengajar mata pelajaran Bahasa Melayu di sekolah rendah dalam bahagian Bintulu, Sarawak mempunyai sikap yang

positif terhadap penggunaan ICT dalam pengajaran. Walau bagaimanapun, hasil kajian menunjukkan guru-guru Bahasa Melayu mempunyai pengetahuan dan kemahiran yang sederhana terhadap penggunaan ICT. Guru-guru mempunyai sikap yang sederhana dalam usaha menggunakan ICT ketika menjalankan pengajaran dan pembelajaran. Sikap yang sedemikian agak membimbangkan kerana bahan-bahan pembelajaran bahasa lebih mudah diperolehi daripada sumber yang berteraskan ICT. Perkara yang sedemikian ada kaitannya pendedahan kepada guru Bahasa Melayu terhadap ICT di daerah yang berkenaan. Lanjutan daripada isu tersebut menyebabkan juga keyakinan guru-guru Bahasa Melayu untuk menggunakan ICT dalam pengajaran adalah sederhana. Justeru, pihak Kementerian Pelajaran Malaysia dan pihak berwajib harus berganding bahu untuk menangani masalah tersebut kerana sekiranya sebarang tindakan dan langkah yang sewajarnya tidak diambil, maka berkemungkinan guru-guru kita akan terus dihanyut dan ditinggalkan oleh ilmu ICT, khususnya aspek pengetahuan dan kemahiran penggunaan ICT dalam pengajaran dan pembelajaran. Sebagai langkah bijak, kumpulan guru yang kekurangan pengetahuan dan kemahiran tentang ICT harus dipantau dan dikenal pasti dengan kadar segera supaya dapat diberi kursus atau latihan ICT. Kedudukan sekolah di pedalaman dalam daerah Bintulu yang terletak di Sarawak seharusnya diberikan perhatian yang serius oleh Kementerian Pelajaran Malaysia. Dalam masa yang sama, guru-guru Bahasa Melayu harus mengambil inisiatif sendiri untuk mempertingkatkan pengetahuan dan kemahiran dalam bidang ICT supaya dapat diaplikasikan ke dalam pengajaran. Justeru, pengajaran secara tradisional yang berteraskan *chalk and talk* perlu diubah untuk disesuaikan dengan kaedah pengajaran baharu.

RUJUKAN

- Ab. Malek Kassim. 2002. Penggunaan komputer di kalangan guru sekolah menengah di daerah Gemas, Negeri Sembilan. Projek Penyelidikan Sarjana Pendidikan. Bangi. Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Ahmad Fuad Othman. 2003. Pendidik dan pendidikan di era digital: Pendekatan dan cabarannya. Wawasan: *Pusat Sumber Pendidikan Negeri Kedah*. Bil. 17. Jun 2003. Bi 1.
- Albion, P. R. 1999. Self efficacy beliefs as an indicator of teachers' preparedness for teaching with technology. *Association for the Advancement of Computing in Education* (atas talian) http://www.Li_sq.CCiLI.LILI/LIsers/alhioii/papei,site99ilittiil (4 Julai 2008).
- Azwan Ahmad, Abdul Ghani Abdullah, Mohammad Zohir Ahmad & Abd. Rahman Hj. Abd. Aziz. 2005. Kesan efikasi sendiri guru Sejarah terhadap amalan pengajaran berbantuan teknologi maklumat dan komunikasi (ICT). *Jurnal Penyelidikan Pendidikan. Bahagian Perancangan & Penyelidikan Dasar Pendidikan*.
- Becker, W.E. & Watts, M. 1996. Chalk and talk: A national survey on teaching undergraduate economics. *American Economic Review* 86(2): 448-453.

- Christensen, R. 1997. Effect of technology integration education on the attitudes of teachers and their studies. Doctoral Dissertation. University of North Texas, Denton.
- Fairose Shamsudin. 2006. Sikap guru-guru Bahasa Melayu terhadap penggunaan teknologi maklumat dan komunikasi (ICT) dalam pengajaran. Projek Penyelidikan Sarjana Pendidikan. Bangi. Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Fishbien, M. & Ajzen, L. 1975. *Belief, Attitude, Intention and Behavior: An Introduction to Theory and Research*. Reading Mass: Addison-Wesley Publishing Co.
- Hamzah Dollah. 2003. Kesiediaan guru Bahasa Melayu berbanding guru subjek lain menyediakan persekitaran pembelajaran berasaskan komputer. *Prosiding Seminar Aliran Terkini Teknologi Maklumat dan Komunikasi (ICT) 2003*: 19-23.
- Jamaludin Badusah, Muhammad Husin & Abd. Rashid Johar. 2000. *Inovasi dan Teknologi dalam Pengajaran dan Pembelajaran*. Banting: AJM Publishing Enterprise.
- Jonassen, D.H. 1996. *Computer in the Classroom: Mindtools for Critical Thinking*. New Jersey: Prentice Hall.
- Jonassen, D.H., Beissner, K. & Yacci, M.A. 1993. *Structural Knowledge: Techniques for Representing, Conveying and Acquiring Structural Knowledge*. Hillsdale, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.
- Nesbit, C. John & Adesope, Olusola O. 2006. Learning with concept and knowledge maps: A Meta-analysis. *Review of Educational Research* 76(3): 413-448.
- Preece, P.F.W. 1976. Mapping cognitive structure: A comparison of methods. *Journal of Educational Psychology* 68: 1-8.
- Kamaruzzaman Ismail. 2001. Penggunaan komputer dalam kalangan pengajar dan pelajar di sebuah institusi pengajian tinggi teknikal. Projek Penyelidikan Sarjana Pendidikan. Bangi. Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Mohd Jasmy Abd Rahman & Ros Azura Jantan 2002. Tahap penggunaan Taman web pendidikan dalam kalangan guru-guru Bahasa Melayu. *Prosiding Wacana Pendidikan Islam Siri 3*. Bangi: Fakulti Pendidikan, Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Mohd Khairuddin Bin Jamaluddin. 2005. Kesiediaan guru Bahasa Melayu menggunakan teknologi berasaskan komputer dalam pengajaran dan pembelajaran. Projek Penyelidikan Sarjana Pendidikan. Bangi. Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Nor' Aini Ahmad. 2007. Tahap kemahiran ICT dalam kalangan guru Bahasa Melayu sekolah menengah. Projek Penyelidikan Sarjana Pendidikan. Bangi. Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Norin Mustaffa. 2004. Kemahiran, masalah dan Chap penggunaan komputer dalam kalangan guru sekolah bestari negeri Perak. Projek Penyelidikan Sarjana Pendidikan. Bangi. Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Norizan Abdul Razak & Sallehuddin Abdul Rashid. 1997. *Pengajaran bahasa berbantuan komputer. Satu tinjauan terhadap kesiediaan guru-guru dan sekolah-sekolah menengah di Malaysia*. Laporan Akhir Penyelidikan VI/95. Fakulti Pendidikan. Universiti Kebangsaan Malaysia, Bangi.
- Padraig Wims & Mark Lawler. 2007. Investing in ICTs in educational in developing countries: An evaluation of their impact in Kenya. *International Journal of Education and Development using Information and Communication Technology (IJEDICT)* 3(1): 5-22.
- Rahimah Ahmad. 2003. Persepsi pensyarah Politeknik Port Dickson terhadap penggunaan laman web sebagai media pengajaran. Projek Sarjana Pendidikan. Fakulti Pengajian Pendidikan. Serdang: Universiti Putra Malaysia.
- Rosli Abd. Rahim, Zamalia Mahmud & Shafiee Ahmad. 2001. ICT in teaching and learning among UiTM lecturers. *International Conference on Challenges and Prospects in Teachers Education*: Shah Alam.
- Rosnaini Mahmud & Ruhizan Mohd. Yasin. 2004. Literasi teknologi maklumat dan komunikasi (ICT) guru-guru sekolah menengah: Satu kajian berbentuk "hands-on". *Prosiding Konvensyen Teknologi Pendidikan Ke-17*: 205-217.
- Samuel R.J. & Zaitun A.B. 2007. Do teachers have adequate ICT resources and the right ICT skills in integrating ICT tools in the teaching and learning of English language in Malaysia schools? *The electronic Journal on Information Systems in Developing Countries (EISDC)* (2007) 29, 2, 1-15. (atas talian) <http://www.sdc.oru>. (3 Julai 2008).
- Shahnorbanum Sahran. 2000. Cabaran "TM": Bersediakah guru-guru pelatih UKM. *Proceedings of Strategising Teaching and Learning*: 857-868.
- Suwamee Mohd Solah. 2006. Persepsi terhadap kesiediaan dan tahap penggunaan teknologi maklumat dan komunikasi (TMK) dalam kalangan guru Bahasa Melayu di sekolah menengah kebangsaan bandar dan luar bandar. Projek Penyelidikan Sarjana Pendidikan. Bangi: Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Zulkifli Abdul Manaf & Raja Maznah Raja Hussain. 1994. Attitudes, knowledge and previous computer experience of teacher trainees in the Diploma of Education Programme at the University of Malaya. *Journal of Educational Research* 16: 1-19.

Jamaludin Badusah
Fakulti Pendidikan
Universiti Kebangsaan Malaysia
43600 Bangi
Selangor